

Engesund Fiskeoppdrett AS

Redegjørelse i henhold til åpenhetsloven

Våre aktsomhetsvurderinger for 2025

Innhold

1.	Innledning	3
2.	Bakgrunn.....	3
3.	Om denne redegjørelsen	4
4.	Om Engesund og vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter	4
4.1	Om Engesund, organisering og driftsområde.....	4
4.2	Våre retningslinjer og rutiner for å håndtere risiko tilknyttet menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	4
5.	Negative konsekvenser avdekket gjennom våre aktsomhetsvurderinger	5
6.	Vesentlige risikoområder i vår egen virksomhet og tiltak for å begrense risiko	5
7.	Vesentlige risikoområder forbundet med leverandørkjeden og andre forretningspartnere.....	6
8.	Videre tiltak og forventede resultater	7
9.	Kontakt	7

1. Innledning

Havbruk har potensiale til å bli en av de viktigste kildene til mat, næringsstoffer og energi i framtiden, men for å lykkes må bærekraft være selve grunnpilaren.

For Engesund Fiskeoppdrett AS er det å ta vare på miljøet rundt merdene og fisken avgjørende, og gjennom konkrete prosjekter innen forskning og utvikling skal vi bidra til mer bærekraftig oppdrett. Vårt fokus på bærekraft er med på å gi oss et velsmakende kvalitetsprodukt laget i samspill med naturen. Bærekraftig oppdrett har også en sosial side, som helt grunnleggende handler om å sikre respekt for menneskene som er en del av verdikjeden – fra produksjon av innsatsfaktorer og selve oppdrettsvirksomheten, frem til matbordet. Produksjonen vår sikres gjennom et solid kvalitetssystem, som også ivaretar denne dimensjonen. Vi er sertifisert i henhold til den anerkjente standarden Global G.A.P og ASC. Global G.A.P standarden for oppdrett legger vekt på fiskehelse og fiskevelferd, håndtering av miljøpåvirkning, sporbarhet og helse, miljø og sikkerhet (HMS). ASC (Aquaculture Stewardship Council) er en **uavhengig, ideell organisasjon** som forvalter et globalt sertifiseringsprogram for oppdrettssjømat. Hovedmålene er å fremme miljømessig og sosialt ansvarlig akvakultur.

Denne rapporten beskriver hvordan vi jobber med å sikre respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår virksomhet og verdikjede. Den oppfyller vår plikt til årlig redegjørelse i henhold til åpenhetsloven.

2. Bakgrunn

Engesund Fiskeoppdrett AS følger lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven),¹ som pålegger større virksomheter å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å unngå negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i virksomhetens leverandørkjede.

Aktsomhetsstandarder i åpenhetsloven bygger på FNs retningsgivende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UN Guiding Principles – UNGP) og OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. For å oppfylle loven og disse internasjonale standardene, må virksomhetene gjennomføre en prosess for aktsomhetsvurderingene som innebærer å:

- a) forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer
- b) kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere
- c) iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger
- d) følge med på gjennomføring og resultater av tiltak
- e) kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert
- f) sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

Loven spesifiserer at «aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende

¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold». I tråd med formålet om å fremme større åpenhet om risiko for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, pålegges omfattede virksomheter å offentliggjøre en redegjørelse om aktsomhetsvurderingene. Denne skal minst inneholde:

- a) en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- b) opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- c) opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

3. Om denne redegjørelsen

Dette dokumentet har blitt utarbeidet for å oppfylle Engesund Fiskeoppdrett AS sin plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderingene for 2025.

Dokumentet vil oppdateres og offentliggjøres årlig innen 30. juni hvert år. Det vil også oppdateres for øvrig ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger. Redegjørelsen publiseres lett tilgjengelig på våre nettsider.

Engesund Fiskeoppdrett AS er del av Engesund Gruppen AS og eid av ETT Havbruk AS. All aktiv drift i konsernet er organisert i Engesund Fiskeoppdrett AS. Redegjørelsen dekker dermed også Engesund Gruppen AS og ETT Havbruk AS og konsernets redegjørelsesplikt i henhold til åpenhetsloven.

4. Om Engesund og vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter

4.1 Om Engesund, organisering og driftsområde

Engesund Fiskeoppdrett AS driver med oppdrett av laks og ørret fra lokasjonene i Fitjar, Masfjorden og Solund. Selskapet driver også et visningssenter ved Dyrholmen Vest nær Engesund. Vi hadde 18 ansatte ved utgangen av 2024.

Engesund Fiskeoppdrett AS er et familieeid selskap med røtter tilbake til oppdrett av ørret som startet allerede i 1964.

4.2 Våre retningslinjer og rutiner for å håndtere risiko tilknyttet menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Engesund Fiskeoppdrett AS er forpliktet til å opprettholde de høyeste standardene for sosialt ansvar i alle aspekter av vår virksomhet. Det innebærer virksomhet i tråd med internasjonale menneskerettighetsstandarder og standarder for anstendige arbeidsforhold. Vi følger FNs retningsgivende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv.

Våre etiske retningslinjer har fem bærebjelker:

- Menneskerettigheter – Vi skal respektere og støtte opp om menneskerettigheter.
- Dyrevelferd – Alle som jobber med fisken skal ha fiskevelferdskurs, og vi skal ha sterkt fokus på fiskevelferd.
- Sosiale bidrag – Vi skal bidra i lokalsamfunnet rundt oss.
- Miljø – Vi skal minimere vår negative påvirkning på økosystemene rundt anleggene.

- Leverandørkrav – Vi skal stille krav til våre leverandører og vi bruker kun leverandører av fôr og fisk som er sertifisert i henhold til Global G.A.P.

Gjennomføringen av de etiske retningslinjene styres i praksis gjennom vårt system for kvalitet, som omfatter:

- Internkontroll for HMS-systemet
- Organisasjon og personaladministrasjon
- Miljø og sikkerhet
- Beredskap og overvåking
- Kvalitet og systemoppfølging
- Sporbarhet, leverandørkontroll og planlegging
- Produksjon
- Fiskehelse, fiskevelferd, smitte og hygiene
- Teknisk utstyr
- Risikovurderinger
- Personelhåndbok
- Leverandørkrav

Når det gjelder egen virksomhet, følger vi norsk lovverk for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen og for likestilling og fravær av diskriminering.

Vi forventer at alle våre leverandører deler vårt engasjement for sosialt ansvar, inkludert respekt for menneskerettighetene, rettferdig arbeidspraksis, og miljøbevissthet. Engesund Fiskeoppdrett AS forbeholder seg retten til å revidere forholdet til enhver leverandør.

I tråd med åpenhetsloven, gjennomfører vi aktsomhetsvurderinger for egen virksomhet og leverandørkjede, redegjør årlig offentlig om aktsomhetsvurderingene og svarer på informasjonsforespørsler om hvordan vi jobber for å sikre respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i Engesund Fiskeoppdrett AS.

5. Negative konsekvenser avdekket gjennom våre aktsomhetsvurderinger

Vi gjennomfører jevnlig risikovurderinger knyttet til negative konsekvenser og risiko for mennesker knyttet til vår virksomhet. For 2024 har vi ikke avdekket faktiske negative konsekvenser.

6. Vesentlige risikoområder i vår egen virksomhet og tiltak for å begrense risiko

I forbindelse med gjennomførte aktsomhetsvurderinger har vi vurdert risiko for både egen virksomhet og vår leverandørkjede.

Den mest fremtredende risikoen for negative påvirkninger på individers liv, sikkerhet, helse, trivsel og verdighet i havbruksnæringen i Norge er mulige skader som kan ramme ansatte i forbindelse med produksjon.

Å redusere denne risikoen er en hovedprioritet for Engesund Fiskeoppdrett AS. Vi jobber systematisk med sikkerhet knyttet til arbeidsforhold og gjennomføring av kravene i arbeidsmiljøloven. I 2024 hadde selskapet ingen alvorlige arbeidsulykker eller arbeidsulykker som førte til sykefravær.

Vi jobber videre for å redusere sykefraværet og at alle ansatte skal oppleve en inkluderende arbeidsplass, der alle har like muligheter og ingen opplever trakassering eller diskriminering. Vi har nulltoleranse for trakassering.

Åpenhet og dialog er avgjørende for å ivareta sikkerhet, trygghet og inkludering på arbeidsplassen. Jevnlig dialog med ansattrepresentant er et sentralt virkemiddel for å bidra til dette.

7. Vesentlige risikoområder forbundet med leverandørkjeden og andre forretningspartnere

Vi har gjennomgått alle våre leverandører av en størrelse som er vesentlig inn mot vår produksjon, og vurdert risikoen for brudd i vår leverandørkjede. Generelt vurderer vi risikoen for brudd til å være lav i første ledd, mens risikobildet er betydelig når vi dykker lengre ned i leverandørkjeden.

Alle våre direkte leverandører og andre forretningspartnere er basert i Norge, og denne delen av leverandørkjeden vår er oversiktlig. Risiko for brudd på internasjonale standarder for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er generelt lav i første ledd. I forbindelse med aktiviteter til havs og i produksjonsanlegg vil det ofte være forhøyet HMS-relatert risiko. Vår vurdering er at denne er godt håndtert hos våre leverandører og andre forretningspartnere, men vi følger videre opp for eksempel ved å etterspørre dokumentasjon om aktsomhetsvurderinger fra leverandører som ikke selv hadde redegjort i henhold til åpenhetsloven. I nedstrøms verdikjede i transportledd er det også en problemstilling for bransjen knyttet til arbeidsvilkår for utenlandske sjåførere. Vi har imidlertid ikke selv direkte forretningsforbindelser med transportselskaper, som håndteres av kunder etter at fisken har blitt pakket.

De mest fremtredende potensielle negative konsekvensene for mennesker i verdikjeden vår er først og fremst lengre ute i leverandørkjeden. Det er særlig to områder vi er oppmerksomme på og som har blitt dekket i våre vurderinger:

Leverandørkjeden til fiskefôr

Den største potensielle negative påvirkningen på menneskerettigheter i havbruksnæringens verdikjede ligger i produksjonen av innsatsfaktorene til fiskefôr. En kjent utfordring for bransjen generelt er knyttet til planteproteiner fra soya produsert i Sør-Amerika. Soyaproduksjonen krever mye areal fra høyproduktive områder, som ofte har vært gjenstand for avskoging og negative sosiale konsekvenser i tilknytning til dette. Det har jevnlig blitt dokumentert alvorlige menneskerettighetsbrudd i forbindelse med verdikjeden for soya, inkludert utnyttelse av arbeidere i jordbruk (herunder moderne slaveri) og konflikter om landrettigheter, som har medført brudd på urfolks rettigheter. I noen tilfeller har også fagforeningsledere og menneskerettighetsforkjempere blitt utsatt for alvorlige voldshendelser.

Våre fôrleverandører, som er store internasjonale aktører, har imidlertid hatt søkelys på denne problemstillingen i lang tid og gjennomfører aktsomhetsvurderinger i samsvar med internasjonale standarder og en rekke tiltak for å forebygge og unngå kobling til menneskerettighetsbrudd. Vi anser derfor at risikoen for at fôret vi kjøper inn skal være forbundet med menneskerettighetsbrudd er håndtert på en tilfredsstillende måte.

Leverandørkjeden for utstyr til merdene

Leverandører av utstyr til merdene, som nøter og teknologi, baserer seg i varierende grad på produksjon eller underleverandører særlig i Asia, der arbeidstakere generelt er mer utsatt for brudd på internasjonale standarder for anstendige arbeidsforhold. Vår vurdering er at leverandørene våre gjennomfører troverdige aktsomhetsvurderinger og tar risikoen for at det kan forekomme brudd på

alvor. Det er imidlertid i 2024 rapportert i egne redegjørelser om tettere oppfølging av underleverandører inkludert systematisk løpende oppfølging av disse.

8. Videre tiltak og forventede resultater

Gjennom våre krav til leverandører om sosial ansvarlighet kommuniserer vi tydelig forventningen om at våre leverandører skal respektere menneskerettigheter. Alle våre leverandører forplikter seg til å:

- Overholde alle gjeldende lover og forskrifter i landene der de opererer.
- Respektere menneskerettighetene og behandle alle ansatte med verdighet og respekt.
- Tilby trygge arbeidsforhold for alle ansatte.
- Betale rettferdige lønninger og yte lovpålagte fordeler.
- Ikke diskriminere på grunnlag av rase, kjønn, alder, religion, seksuell orientering, nasjonalitet, eller funksjonshemming.
- Respektere retten til fagorganisering og kollektive forhandlinger.
- Minimere sin miljøpåvirkning og strebe etter bærekraftige praksiser.

Forventningene legges ved alle nye avtaler. Dersom vi mottar informasjon om brudd på disse grunnleggende minstestandardene, forbeholder vi oss retten til å avslutte avtaleforhold. I første omgang vil vi følge opp gjennom dialog med den aktuelle leverandøren og aktuelle interessenter, som fagforening. Dersom det avdekkes brudd eller alvorlig risiko som ikke adresseres innen rimelig tid, kan det føre til at kontrakt suspenderes eller termineres.

Jevnlige aktsomhetsvurderinger og vektlegging av den sosiale dimensjonen sammen med øvrig bærekraftsfokus i kvalitetsarbeidet er vårt fremste kontinuerlige tiltak for å sikre at vi etterlever formålet i åpenhetsloven og de underliggende internasjonale standardene.

Aktsomhetsvurderingene er forankret på øverste nivå i selskapet. Styret har øverste ansvar for å føre tilsyn med at aktsomhetsvurderingene og at kravet om årlig redegjørelse i henhold til åpenhetsloven etterleveres. Ansvar for gjennomføring ligger hos daglig leder.

Vi forventer ingen vesentlige endringer i risikobildet i nærmeste fremtid og anser at våre forretningspartnere som i større grad er direkte eksponert mot menneskerettighetsutfordringer gjennom globale leverandørkjeder har en tilnærming som samsvarer med internasjonale standarder. Det er vanskelig å måle resultatene av disse tiltakene, men det sentrale er å være oppmerksom på risikofaktorene og ha systemer som kan fange dem opp mulige negative forhold og adressere hendelser som eventuelt blir avdekket.

I løpet av 2025 vil vi fortsette arbeidet gjennom å utarbeide rutiner for aktsomhetsvurderingene, noe vi forventer vil styrke vår evne til å etterleve åpenhetsloven over tid og bidra inn mot god selskapsstyring og øvrig innsats knyttet til bærekraftig drift.

9. Kontakt

For spørsmål om denne redegjørelsen og vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, kontakt ruben@engesund.no